

Peter Cuijpers

Elia op de berg Karmel

1 Koningen 18

1 Koningen 16:29 - 17:6

De situatie in de tijd van Elia

De geschiedenis van de profeet Elia op de berg Karmel is tamelijk bekend. In de dagen dat Elia optrad, was Achab koning van Israël. Onder invloed van zijn vrouw Izebel, de dochter van Ethbaäl ('met hem is Baäl'), de koning van de Sidoniërs, was hij de Baäl gaan dienen. Als fervent aanhanger van de Baäl-cultus maakte hij dit geloof tot zijn staatsgodsdienst, en wie zich hiertegen durfde te verzetten moest het met zijn leven bekopen. De weinige overgebleven priesters, Levieten en profeten lieten het afweten of stapten over naar de nieuwe godsdienst, echter met uitzondering van Elia.

Zijn naam betekent: *'Mijn God is Jahweh'*, en dat liet hij ook horen aan Achab! Op zijn gebed bleef de hemel drie jaar en zes maanden gesloten, en regende het niet op aarde (vgl. 1 Kon. 17:1; Jak. 5:17). Het gevolg was dat het land en de bevolking geteisterd werden door dorheid, droogte en hongersnood. Achab maakte zich echter meer zorgen over zijn paarden en muil dieren dan over zijn onderdanen (1 Kon. 18:5vv.).

1 Koningen 18:1-19

Elia's ontmoeting met Obadja en Achab

Achabs hofmeester, Obadja, was iemand die de Heere zeer vreesde. Hij kreeg tijdens zijn zoektocht naar water voor het vee van zijn meester een onverwachte ontmoeting met Elia. De vrome woorden en de goede daden waarop hij zichzelf beriep, maakten weinig indruk op de profeet. De boodschap die Obadja van hem meekreeg was kort en krachtig: *'Ga, zeg tegen uw heer: Zie, Elia is hier'* (1 Kon. 18:8). Toen ging Obadja Achab tegemoet en vertelde het hem, waarop Achab Elia tegemoet ging. Zodra Achab de profeet zag, zei hij tegen hem: *'Bent u degene die Israël in het ongeluk stort?'* Elia liet dit niet over zijn kant gaan en maakte duidelijk dat Achab de hand in eigen boezem moest steken, in plaats van met de beschuldigende vinger naar hem te wijzen.

Er is niets nieuws onder de zon

De geschiedenis herhaalt zich: *'Is er iets waarvan men kan zeggen: Kijk eens, dat is nieuw? In de eeuwen die voor ons geweest zijn, is het er al geweest'* (Pred. 1:10). Er is niets nieuws onder de zon. De dingen die zich in de dagen van Elia afspeelden, in het verre verleden, doen zich vandaag opnieuw voor. Het Woord van God wordt meer en meer losgelaten en de christenheid is in grote malaise. Zij die willen vasthouden aan het Woord van God zijn gereduceerd tot een voor velen ouderwetse en wereldvreemde minderheid. Zij zijn de spelbrekers in het 'vernieuwingsproces' dat aan de gang is. *Zij zijn zogenaamd de oorzaak van dorst, hongersnood en dorheid onder het volk van God. Zij houden de dauw of regen, de lang verwachte opwekking, tegen.* Het is immers veel gemakkelijker met de vinger naar anderen te wijzen dan de hand in eigen boezem te steken.

Waar sta ik voor?

Elia riep heel Israël bij zich op de berg Karmel, ook de vierhonderd vijftig profeten van de Baäl en de vierhonderd profeten van Asjera, die aan de tafel van Izebel aten (1 Kon. 18:19). Elia stond in dienst van de Heere, de God van Israël, de levende en de waarachtige God (1 Kon. 17:1; 18:15). Het is goed dat we ons bewust zijn in Wiens dienst we staan, maar weten we ook wáár we voor staan? Waar sta ik voor? Wat zijn mijn normen en waarden? Wat draag ik uit?

Durf ik net zoals Elia mijn stem te laten horen, of ben ik een Obadja, die ondergronds gaat en niet openlijk voor zijn mening durft uit te komen? Evenals in de dagen van Elia ontbreekt het ook nu niet aan mensen zoals Obadja, of profeten die ergens bij elkaar gekropen zitten en zichzelf in leven houden met brood en water. Maar wat hebben we aan ‘profeten’ die hun mond dicht houden, en die zich niet in het openbaar durven te vertonen? Waar we vandaag behoefte aan hebben zijn mannen zoals Elia; profeten die niet alleen weten in Wiens dienst ze staan, maar ook weten wáár ze voor staan en dit willen uitdragen.

1 Koningen 18:20-46

Elia op de berg Karmel

Waarom ontbood Elia iedereen nu juist naar de berg Karmel? Zowel de gesloten hemel, het inhouden van de dauw en de regen, alsook het tafereel op de berg Karmel, zijn van groot belang om tot de kern van de zaak door te dringen. Al deze gebeurtenissen hebben namelijk te maken met de machtsstrijd tussen Jahweh, de God van Israël, en de Baäl, de god (een demon) van de Kanaänieten. Om meer begrip van deze strijd te krijgen, zullen we ons eerst met de Baäl bezighouden: Baäl (d.i. ‘heer’, of ‘eigenaar’) was de naam van een mannelijke godheid. In het Kanaänitische geloof was hij de eigenaar van het land en regelde hij de vruchtbaarheid ervan.

De vrouwelijke partners van de Baäls waren de Astartes (vgl. Richt. 2:13; 10:6). In 1 Koningen 18:19 is sprake van Asjera, in andere plaatsen van gewijde palen. De Baäls en Astartes werden gezien als kosmische goden, die in de hemel woonden. De regelmatige cyclus van de natuur en de vruchtbaarheid van de grond, het nieuwe leven van de lente volgend op de dorheid van de winter, waren te danken aan de seksuele gemeenschap tussen de Baäl en zijn vrouwelijke partner Astarte. De heilige plaatsen van de Baäl waren vaak op kale heuveltoppen gelokaliseerd om de meeste kans te maken de aandacht van de goden te trekken. Dit ging gepaard met seksuele rituelen (orgieën). Vrouwen en mannen namen samen deel aan de dienst van de afgod, en tijdens de ‘vruchtbaarheidsfeesten’ had men vrije seksuele gemeenschap met elkaar. Zo’n religie leek aantrekkelijk voor Israël, dat in Kanaän op agrarische wijze leefde en afhankelijk was van de vruchtbaarheid van land en dier. En daarbij, een god dienen waarbij je ook alle remmen kon losgooien gaat er wel in. De verleiding om andere goden te dienen was dus sterk.

Israël had Jahweh niet helemaal aan de kant gezet. In tijden van een militaire crisis wendde men zich tot Jahweh, dan mocht Hij opdraven om hen uit de nood helpen (vgl. Richt. 3:9, 15; 6:6 e.a.p.). En als de rust was weergekeerd, werd de Baäl aangeroepen voor succes in de landbouw. Men meende dus Jahweh én de Baäl te kunnen dienen (vgl. 1 Kon. 18:21). God is echter een naijverig God, Hij duldt geen enkele god naast zich. Of die god nu de Baäl, Mammon of hoe dan ook genoemd wordt. Niemand kan twee heren dienen; wij kunnen niet God dienen én Mammon (Matt. 6:24). De Israëlieten dienden dus de Baäl om een rijke oogst te kunnen binnenhalen. Hij werd gezien als de god die zorgde voor de regen en de vruchtbaarheid. Een hemel die door Jahweh was toegesloten, moest wel de onmacht van de Baäl aantonen. Alleen Jahweh, de God van Israël, was Heer en Meester van het hemelruim. Baäl was slechts een nietige afgod. Er is geen God dan Eén (vgl. 1 Kor. 8:4; 10:19).

Dat de Baäl niets voorstelt, wordt ook duidelijk geïllustreerd in Richteren 6. De Heere (Jahweh) had Gideon opdracht gegeven om het altaar van de Baäl, dat van zijn vader was, omver te halen en de gewijde paal die erbij stond om te houwen. Daarvoor in de plaats moest hij een altaar voor Jahweh bouwen, en een stier als brandoffer voor Jahweh offeren met het hout van de gewijde paal die hij zou omhouwen. Toen aan het licht kwam dat Gideon de 'boosdoener' was geweest, wilden zijn dorpsgenoten hem lynchen. Maar Joas, Gideons vader, zei tegen allen: *'Wilt u het voor de Baäl opnemen? Moet u hem verlossen? (...). Als hij een god is, laat hij het dan voor zichzelf opnemen, omdat men zijn altaar heeft afgebroken'* (Richt. 6:25-31). Gideon hield aan deze dappere daad de naam Jerubbaäl over. Dat betekent: 'Laat de Baäl het tegen hem opnemen'. Maar de Baäl zweeg in alle talen, en Gideon (d.i. 'hij die neerhouwt' of 'boomveller') kwam als overwinnaar uit de strijd. De Baäls stelden niets voor, toch ging er een bepaalde aantrekkingskracht uit van de afgoden, zodat het volk van God ondanks vele waarschuwingen telkens hiervoor bezweek. De kredietcrisis die nog niet zo lang geleden begonnen is, maakt pijnlijk duidelijk hoeveel christenen hun vertrouwen op de Mammon hebben gezet. Hebben zij hun oor te luisteren gelegd bij 'profeten' die met het welvaartsevangelie gouden bergen hebben beloofd, of was het pure hebzucht? Hoe het ook zij, God heeft onmiskenbaar duidelijk gemaakt dat we niet God én de Mammon kunnen dienen. De waarschuwing van Johannes blijft dan ook op zijn plaats: *'Kinderen, wacht u voor de afgoden'* (1 Joh. 5:21).

Nu we gezien hebben dat de heilige plaatsen van de Baäl vaak op kale heuveltoppen waren gelokaliseerd, begrijpen we waarom Elia de berg Karmel had uitgekozen. Daar maakte men de meeste kans om de aandacht van de Baäl te trekken. Het was voor de profeten van de Baäl de ideale plaats om aandacht van hun god te krijgen.

Elia daagde hen hiermee uit; hij wilde de strijd op 'hun' terrein uitvechten, waar de Baäl gediend werd.

Hoelang hinkt u op twee gedachten?

'Toen kwam Elia naar voren, bij heel het volk, en zei: Hoelang hinkt u nog op twee gedachten? Als de HEERE God is, volg Hem, maar als het de Baäl is, volg hem! Maar het volk antwoordde hem niet één woord' (vs. 21).

Het volk meende van twee walletjes te kunnen eten: het wilde Jahweh dienen én de Baäl. Zoals de Heer Jezus duidelijk maakt, is dit onmogelijk: *'Niemand kan twee heren dienen, want hij zal of de één haten en de ander liefhebben, of zich aan de één hechten, en de ander verachten. U kunt niet God dienen en Mammon'* (Matt. 6:24). Telkens opnieuw worden we voor de keus gesteld: *'Kies voor u heden wie u zult dienen: of de goden die uw vaders, die aan de overzijde van de Rivier woonden, gediend hebben, of de goden van de Amorieten, van wie u het land bewoont'* (Joz. 24:15). Het is altijd of God, of de afgoden; een middenweg kent de Schrift niet. Jozua had zijn keus gemaakt: *'Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de Heere dienen'* (Joz. 24:15). In hem zien we een voorganger die we in herinnering mogen houden en wiens geloof we mogen navolgen (Hebr. 13:7), een man die resoluut *nee* zei tegen de afgoden en een bewuste keus maakte om de levende en waarachtige God te dienen (vgl. 1 Thess. 1:8-10).

De God die met vuur zal antwoorden, die zal God zijn

Nadat Elia het volk voor de keus had gesteld, antwoordde het hem niets. Stonden ze met de mond vol tanden, of wilden ze eerst afwachten hoe het allemaal zou aflopen? Ik denk het laatste; ze wilden eerst 'bewijzen' zien. Dit verschijnsel zien we terug in onze dagen. De profeet, de drager van Gods Woord, wordt niet geloofd. God moet Zich eerst maar eens bewijzen. We willen tekenen zien, anders geloven we niet. Moet God nog bewijzen Wie Hij is? Hij wordt hierdoor op de proef gesteld; en het woord van de Heere Jezus leggen we naast ons neer: *'Gelukkig zij die niet zien en toch geloven'*. Elia wist waar het fout zat, en hij gaf het volk wat het wilde.

Als de profeet van Jahweh, die alléén was overgebleven, nam hij het op tegen de vierhonderdvijftig profeten van de Baäl. Beide partijen moesten een stier slachten, die aan stukken hakken en op het hout leggen. Er mocht echter geen vuur aangestoken worden, het vuur moest van *boven* komen. Zij moesten de naam van hun god (Baäl) aanroepen, en Elia zou de naam van Jahweh aanroepen. De God die

met vuur zou antwoorden, die zou God zijn. De reactie was: *'En het hele volk antwoordde en zei: Dat is goed'*. Elia had het volk weer aan de praat gekregen. Dit is dus wat men wilde: vuur uit de hemel. Hoe gevaarlijk het is om slechts te geloven wanneer God vuur uit de hemel laat neerdalen, blijkt in het boek Openbaring: *'Het beest uit de aarde (de antichrist) zal grote tekenen doen, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerdalen op de aarde ten aanschouwen van de mensen. En het misleidt hen die op de aarde wonen, dat zij voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer leefde, een beeld moesten maken'* (Openb. 13:13-14; vgl. 2 Thess. 2:9-10).

Mensen die hun geloof op tekenen baseren, begeven zich op glas ijs en lopen grote kans misleid te worden. Niet alleen nadat de gemeente is opgenomen in de hemel, maar ook nu al. We worden echter niet opgeroepen te geloven in krachten, tekenen en wonderen, maar *in de waarheid*, het Woord van God, dat ons door de apostelen van Christus is overgeleverd (2 Thess. 2:9-10; Jud.: 17). God bevestigt (of: bewijst) Zijn liefde tot ons hierin, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren (Rom. 5:8). Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven (Rom. 8:32). Méér kon God niet geven. Wie nu nog twijfelt aan Gods bestaan en Zijn liefde voor verloren mensen, doet Hem oneer aan.

Baäl gaf geen antwoord

De profeten van de Baäl mochten eerst een stier uitkiezen en de naam van hun god aanroepen. Nadat ze de stier op het hout hadden gelegd, riepen ze van de morgen tot de middag hun god aan en zeiden: *'O Baäl, antwoord ons! Maar er kwam geen stem en er was niemand die antwoordde. Zij sprongen tegen het altaar aan, dat men gemaakt had'* (vs. 25-26). Wat een tafereel! Elia had zich de hele morgen ingehouden, maar toen het middag werd vond hij het welletjes: *'Roep met luide stem! Hij is immers een god. Hij is vast in gedachten! Of hij heeft zich vast afgezonderd! Of hij is vast op reis! Misschien slaapt hij wel en moet hij wakker worden'* (vs. 27).

Het was een bespottelijke vertoning. De profeten van de Baäl werden te kijk gezet voor het hele volk. Het merkwaardige is dat ze ook nog deden wat Elia zei: *'Zij riepen met luider stem en kerfden hun lichamen naar hun wijze van doen met zwaarden en speren, totdat het bloed over hen heen stroomde'* (vs. 28). De zelfverminking moest kracht bijzetten aan het geroep. De hele middag schreeuwden ze en sprongen ze om het altaar; en toen de middag voorbij was, tot op de tijd van het avondoffer, raakten zij in geestvervoering. *'Maar er kwam geen stem en er was niemand die antwoordde; er kwam geen teken van leven'* (vs. 29). Hoe hard de

profeten van de Baäl ook schreeuwden, hinkten of zichzelf verminkten, het bleef stil. Er kwam geen antwoord. Heel hun optreden had slechts één ding duidelijk gemaakt: De Baäl stelde niets voor. Het was een nietige afgod!

Elia's optreden

Nu was het de beurt van Elia. Nadat hij het hele volk bij zich had geroepen, herstelde hij het altaar van de Heere, dat omvergehaald was. Hij nam twaalf stenen, overeenkomstig het getal van de stammen van de zonen van Jakob, bouwde het altaar in de Naam van de Heere, en hij maakte rondom het altaar een geul met een omvang van twee maten zaad. Toen de aan stukken gehakte stier als een brandoffer op het altaar was gelegd, liet hij tot driemaal toe vier kruiken met water over het brandoffer en het hout uitgieten, zodat het water rondom het altaar liep; zelfs de geul vulde hij met water (vs. 30-35).

Elia herstelde het altaar van de Heere. Hoewel er sprake was geweest van een scheuring onder de twaalf stammen (Juda en Benjamin in het zuiden en de overige tien stammen in het noorden), bracht Elia met zijn twaalf stenen de eenheid van het volk van God tot uitdrukking. Hoe verdeeld het ook mag zijn en hoe groot het verval ook is, in Gods oog vormt het volk een eenheid. Te midden van het verval en de verdeeldheid in de christenheid, mogen wij ook uitdrukking geven aan de eenheid van het lichaam, de gemeente. Er is immers maar één lichaam van Christus, hoewel het bestaat uit vele leden (1 Kor. 10:17; 12:12-27; Ef. 4:4). Waar kunnen wij die eenheid tot uitdrukking brengen? Hoe drukte Elia de eenheid van het volk uit? Bij het altaar! Er is slechts één altaar, één plaats van eredienst (Hebr. 13:10). Ons altaar is Christus Zélf. Waar Hij de Zijnen samenbrengt aan de tafel van de Heer, wordt uitdrukking gegeven aan de eenheid van het lichaam van Christus. Dit doen wij door deel te nemen aan het éne brood, dat wij met elkaar breken.

Tegenwoordig denkt men de eenheid van het lichaam zichtbaar te maken door gezamenlijk allerlei activiteiten te ondernemen. Zo maakt men een eenheid, die boven de kerkmuren moet uitstijgen. Dit wordt wel 'de oecumene van het hart' genoemd. Dat klinkt aardig, maar de diverse kerkmuren en dogma's blijven recht overeind staan! Waarom houden we ons niet eenvoudig aan de Schrift? Gods Woord spreekt niet over de oecumene van het hart, maar over de liefde tot *alle* heiligen (Ef. 1:15; Kol. 1:4). We hebben alle kinderen van God lief, in welke kerk of denominatie ze zich ook mogen bevinden. Ik kan met hen bidden, samen de Bijbel onderzoeken etc. Maar de Schrift leert dat ik maar op één manier zichtbaar uitdrukking kan geven aan de eenheid van het lichaam van Christus: en wel aan de

tafel van de Heer, de plaats waar Hij het gezag heeft en de Heilige Geest de leiding heeft.

Het vuur van Jahweh

Op de tijd nu dat men het avondoffer bracht, riep Elia de God van Abraham, Izak en Israël aan. *'Toen viel er vuur van Jahweh neer, verteerde het brandoffer, het hout, de stenen en het stof. Zelfs het water in de geul likte het op'* (vs. 36-38).

De tijd van het avondoffer was het negende uur (vgl. Ezra 9:5; Dan. 9:21; Hand. 3:1), d.i. drie uur 's middags. Dit was ook de tijd waarop de drie uren van duisternis voorbij waren, waarin de Heere Jezus door Zijn God werd verlaten (Matt. 27:46). Op dit tijdstip riep Elia de naam van Jahweh aan, en het antwoord liet niet lang op zich wachten. Onmiddellijk viel het vuur van Jahweh neer op het altaar. Vuur is in de Bijbel doorgaans een symbool van het oordeel. Gods oordeel daalde uit de hemel neer en het verteerde alles: het brandoffer, het hout, de stenen en de aarde; er bleef zelfs niets over van het water in de geul. Op die manier liet Jahweh duidelijk zien dat Hij de ware God was, en Elia Zijn dienstknecht.

Maar wat een wonder van genade! Het vuur, dat spreekt van het rechtvaardige oordeel van God, verteerde alleen het doordrenkte offer en niet de zondige mensen eromheen. Dit tafereel voert ons naar een andere berg, de heuvel Golgotha. Daar heeft zich een nog groter wonder van genade voltrokken. Het oordeel van God, dat zondige mensen had moeten treffen, kwam neer op Gods eigen veelgeliefde Zoon. Het vreselijke kruis diende als het altaar, waar Christus Zichzelf door de eeuwige Geest vlekkeloos aan God heeft geofferd (Hebr. 9:14). In het boek Klaagliederen horen wij Christus profetisch spreken over het oordeel, dat in alle hevigheid op Hem is neergedaald: *'Aanschouw en zie of er leed is als mijn leed, dat mij is aangedaan, waarmee de HEERE mij bedroefd heeft op de dag van Zijn brandende toorn. Vanuit de hoogte heeft Hij vuur gezonden in mijn beenderen, en Hij heerst daarover'* (Klaagl. 1:12-13). Hoeveel heeft Hij in onze plaats moeten lijden. Raakt het ons nog?

'Toen heel het volk dat zag, wierpen zij zich met hun gezicht ter aarde en zeiden: De HEERE (Jahweh) is God!' (vs. 39). Jahweh had geantwoord, en het vuur had zijn uitwerking op het volk niet gemist. Vol ontzag wierp het zich neer en zei: *Jahweh, Die is God!* God had het hart van Zijn volk tot Zich teruggebracht (zie vs. 37). Mensen die inzien dat Christus Jezus in hun plaats is geoordeeld, vinden de weg naar God terug.

Jahweh had met de Baäl afgerekend, en Zijn knecht Elia rekende af met de profeten van de Baäl. *'Elia zei tegen hen: Grijp de profeten van de Baäl. Laat niemand van hen ontkomen. Zij grepen hen, en Elia voerde hen af naar de beek Kison en slachtte hen daar af'* (vs. 40). Op Gods terrein was en is er geen plaats voor profeten, die in de naam van andere goden spreken. Voor hen was er volgens de wet maar één passende straf: zij moesten sterven (Deut. 13:1-5; 18:20). Zoals Izebel geen genade had getoond voor de profeten van Jahweh (1 Kon. 18:13), zo kende Elia geen genade voor de profeten van de Baäl. Laten wij niet vergeten dat wij ons hier op de grondslag van de wet bevinden. Onder de wet was de regel: oog voor oog, tand voor tand. En wie een mens doodslaat, zal ter dood gebracht worden (Lev. 24:19-20). Maar zelfs als we dit recht van vergelding buiten beschouwing laten, hadden de profeten van de Baäl de doodstraf verdiend, want ze hadden het volk ertoe aangezet een afgod te dienen.

In de genadetijd waarin wij nu leven, bidden wij God niet om vuur uit de hemel om de vijanden te vernietigen (vgl. 2 Kon. 1:10-12; Luk. 9:54-56). Het beginsel 'oog om oog', en 'tand om tand' is niet meer van toepassing. De Heere Jezus roept ons op onze vijanden lief te hebben en te bidden voor wie ons vervolgen, zodat wij zonen zijn van onze Vader, Die in de hemelen is (Matt. 5:38-45). Maar hoe gaan wij dan om met valse profeten? Kunnen zij ongestraft in leven blijven? De doodstraf wordt

in de gemeente niet toegepast. Niet de gemeente, maar de overheid draagt het zwaard (Rom. 13:4). Gelovigen hebben echter wel een *geestelijke* bevoegdheid die daarop lijkt: *'Doe de boze uit uw midden weg'* (1 Kor. 5:13). Dit beantwoordt aan de opdracht in het boek Deuteronomium: *'Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen'* (zie Deut. 13:5; 17:7, 12; 19:19; 21:21; 22:21, 22, 24; 24:7). Voor valse profeten is in de gemeente van de levende God evenmin plaats.

De stortregen

Aan Achab werd nog genade bewezen. Hij kreeg van de HEERE de kans zijn leven te beteren. Elia zei tegen hem: *'Ga op weg, eet en drink, want er is een gedruis van een overvloedige regen.'* De regen stond op het punt te komen; niet zomaar een buitje, maar een stortregen. Na het vuur (het oordeel), kwam de regen (de zegen). Hier zien wij de rijkdom van Gods goedheid, verdraagzaamheid en geduld, die zondaars tot bekering wil leiden (Rom. 2:4). Achab had echter een onbekeerlijk hart en hij hoopte voor zichzelf toorn op. God heeft hem uiteindelijk vergolden naar zijn werken; hij is smadelijk aan zijn eind gekomen (Rom. 2:5-8; vgl. 1 Kon. 21:17-19; 22:34-38).

Toen Achab vertrokken was, klom Elia naar de hoogte van de Karmel, boog zich neer en legde zijn gezicht tussen zijn knieën. Zijn gebed om regen werd niet meteen verhoord. Tot *zevenmaal* toe stuurde hij zijn knecht naar boven om te zien of er al wolken vanuit de zee kant kwamen aandrijven. En pas bij de *zevende* maal kwam hij terug met het bericht dat er een kleine wolk als de hand van een man opkwam uit de zee. Dit was voor Elia voldoende om zijn knecht met een boodschap naar Achab te sturen, dat hij moest inspanssen en zich niet door de stortregen moest laten ophouden. Binnen een oogwenk werd de hemel zwart van wolken en wind, en viel er een hevige regen (vs. 42b-45). Elia's geloof werd volkomen¹ op de proef gesteld. Terwijl Achab zat te eten en te drinken, lag de profeet op de grond met zijn gezicht tussen zijn knieën. God had Zijn knecht beloofd om het weer te laten regenen, maar de regen – de zegen – kwam hem niet zomaar aanwaaien! Hieraan ging een gebedsstrijd vooraf.

Wij willen zo graag een opwekking, een stortvloed van zegen. Maar opwekkingen komen ons niet aanwaaien. Voordat wij überhaupt aan een opwekking kunnen denken, zal er eerst met de afgoden en de valse profeten afgerekend moeten worden. Zolang de valse profeten zich vrijuit kunnen bewegen onder het volk van

¹ Het getal zeven spreekt in de Bijbel van *volheid*, volkomenheid of volmaaktheid.

God, kunnen wij een opwekking wel vergeten. Door af en toe een verootmoedigingsbijeenkomst te houden, redden wij het niet. Richteren 10 maakt duidelijk dat belijdenis van zonden alleen niet voldoende is (Richt. 10:10vv.). Het volk verwijderde de vreemde afgoden uit hun midden en diende de HEERE. Toen kon Hij Israëls ellende niet langer aanzien (Richt. 10:16).

Hier worden drie zaken genoemd die aan een opwekking ten grondslag liggen:

1. een collectieve belijdenis van zonde;
2. afrekenen met het kwaad;
3. en God alleen dienen.

Maar dan zijn we er nog niet! Als hieraan voldaan is, begint de tocht naar boven (1 Kon. 18:42b). Het gebed vergt geestelijke inspanning. We maken ons los van het aardse en zoeken Gods aangezicht. En dat doen we eerbiedig: we buigen ons neer en leggen ons gezicht tussen onze knieën! De opwekkings-bijeenkomsten, waarbij men onder begeleiding van muziek in hogere sferen wordt gebracht, staan in schril contrast tot de eerbiedige stilte op de top van de Karmel. Laten we met beide benen op de grond blijven staan. Zulke 'geestvervoering' is misschien aangenaam voor het vlees, maar het heeft niets te maken met de gebedsstrijd die aan een echte opwekking voorafgaat. Er zijn tegenwoordig tal van methoden, aanbevolen door mensen die geloven dat de opwekking snel zal komen, wanneer wij maar doen zoals zij. Hoelang laten wij ons nog bedriegen? Wij moeten het Bijbelse model voor opwekking opnieuw ontdekken en dáárop vertrouwen. Geestelijk gezien blijven veel christenen steken bij het *vuur* dat uit de hemel is neergedaald. Ze zijn terecht onder de indruk van Gods liefde en genade, die hen gespaard heeft voor het oordeel. Sommigen gaan een stap verder en rekenen af met het kwaad in hun midden. Maar daarna houdt het vaak op: men gaat terug naar huis om te eten en te drinken! Terwijl anderen zich tegoed deden aan een maaltijd, lag Elia echter op zijn gezicht te worstelen in het gebed. Hij was een mens van gelijke natuur als wij, maar op zijn gebed gaf de hemel regen en bracht de aarde vrucht voort (Jak. 5:17-18).

Het staat er zo eenvoudig, maar wat een gebedsstrijd! Wij denken dat God onze gebeden snel moet verhoren. Erger nog: wij denken Gods zegen te kunnen *claimen*! Dit Schriftgedeelte maakt duidelijk dat wij bij God niets te claimen hebben. Een krachtig en volhardend gebed is géén claimend gebed! Het gebed is geen middel om alles wat wij maar wensen gedaan te krijgen. Het is geen toverspreuk, waarmee we de hemelse machten kunnen manipuleren om te krijgen wat we begeren. Maarten Luther zei het treffend: 'Het gebed is geen overwinning op Gods aarzeling,

maar een beroep op Zijn bereidwilligheid'. Bidden is *vragen*, claimen is dingen *eisen*. Gods Woord leert dat wij niets moeten claimen, maar volhardend moeten *bidden* (Ef. 6:18; Kol. 4:2). God wil *gebeden* zijn. Hij stelt ons geloof op de proef, om hierdoor volharding te bewerken (Jak. 1:3; 5:11). Bij Elia had de beproeving van het geloof een volmaakt werk tot gevolg: de regen viel met stromen uit de hemel.

Het gebeuren op de Karmel is indrukwekkend. Maar *wat* vinden we dan zo indrukwekkend? Het vuur uit de hemel! Veel verder dan het vuur komen we vaak niet. Onze generatie heeft het geloof van voorgaande generaties verworpen ten gunste van de afgoden van de moderne tijd. Ongegrond optimisme is dan ook niet op zijn plaats. We kunnen niet spreken over een op handen zijnde opwekking, terwijl we volledig voorbijgaan aan het verval dat zich voor onze ogen afspeelt. De achttiende-eeuwse prediker Jonathan Edwards hield de naamchristenen in New England voor dat er geen opwekking zou komen, tenzij het zwaard van het oordeel eerst zijn werk zou doen. Hebben wij in christelijk Nederland *nu* niet allereerst het woord van vermaning nodig: 'Hoelang hinkt u nog op twee gedachten?' Moet deze boodschap niet eerst gehoord worden? Laten wij die niet door triomfantelijke opwekkingsliederen laten overstemmen. Het verlangen van vele christenen naar tekenen en wonderen is zorgelijk, terwijl de God en Vader van onze Heere Jezus Christus meer en meer genegeerd wordt. Men wil de God van Elia. Men wil vuur zien! In plaats van te vragen: 'Waar is de Heere, de God van Elia?' (2 Kon. 2:14), kunnen we misschien beter vragen: 'Waar zijn de *profeten* zoals Elia?'
